

Uppgift 14

Vilka fördelar och nackdelar finns med konstbevattning? Resonera.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om natur- och kulturlandskap och visar det genom att föra **enkla och till viss del/utvecklade och relativt väl/välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om processer som formar och förändrar jordytan, samt vilka konsekvenser det kan få för människor och natur. I resonemangen beskriver eleven **enkla/förhållandevis komplexa/komplexa** samband mellan natur- och kulturlandskap, naturresurser och hur befolkningen är fördelad.

Bedömningsaspekter

- I vilken utsträckning eleven anger relevanta fördelar och/eller nackdelar med konstbevattning.
- I vilken utsträckning elevens resonemang innehåller enkla/komplexa orsakssamband.

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
Eleven anger antingen en relevant fördel eller nackdel med konstbevattning.	Eleven anger både en relevant fördel och nackdel med konstbevattning.	Eleven anger både en relevant fördel och nackdel med konstbevattning.
Elevens resonemang innehåller ett enkelt orsakssamband.	Elevens resonemang innehåller ett komplext orsakssamband.	Elevens resonemang innehåller flera komplexa orsakssamband.
Exempel på ett enkelt orsakssamband: <i>Det går att odla där det är varmt och torrt.</i>	Exempel på ett komplext orsakssamband: <i>Det kan leda till att man kan odla även när det är torra, t.ex. i öknen. Då kan skördarna öka och böndernas villkor bli mer stabila.</i>	Exempel på ett komplext orsakssamband; se C.

Relevanta fördelar och nackdelar kan handla om:

- **fördelar:** ökade jordbruksarealer, ökade skördar, odling i annars obrukbara områden, minskad risk för missväxt, mer stabila jordbruksförhållanden
- **nackdelar:** minskade vattennivåer i vattendrag, sjöar och grundvatten, försaltning, konflikter om vatten, om förorenat vatten används kan gifter och kemikalier sprida sig i miljön, att gifter och kemikalier som används i jordbruket kan spridas med vatten till andra områden

Vanliga anledningar till att elevsvar inte ger belägg för nivå E

Eleven blandar ihop konstbevattning med andra jordbruksmetoder, t.ex. konstgödning.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Det positiva är att maten växer bättre och då får vi mer mat. Det negativa är att det inte är bra för kroppen. Det finns gifter i.

Kommentar: Eleven tar upp en relevant fördel, att grödornas tillväxt förbättras. Elevens resonemang innehåller ett enkelt orsakssamband. Resonemanget om nackdelar bedöms inte som relevant.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

Positivt med att vattna är att det växer mer. Negativt är att vattnet kan innehålla gifter och då kan marken bli förstörd och det kanske inte går att odla där på många år.

Kommentar: Eleven tar upp en relevant fördel och en relevant nackdel och elevsvaret innehåller ett komplext orsakssamband genom att eleven utvecklar sitt resonemang kring gifter i flera led.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå A

Det som är bra är att man kan själv bestämma hur mycket man vill vattna. Även om det inte regnar så kan man vattna och då växer det även när det är torra. En negativ sak är att det går åt mycket vatten och det kan göra att vattnet tar slut någon annanstans och då kan det bli krig om vem som ska ha vattnet.

Kommentar: Eleven tar upp en relevant fördel, att man får kontroll över tillgången på vatten. Resonemanget om fördelen med konstbevattning innehåller konkretiseringar och är därför exempel på ett komplext orsakssamband. Resonemanget om det som är negativt utvecklas i flera led och är därför ytterligare ett exempel på ett komplext orsakssamband.